

(...)

Rozneslo se, že jednoho z mých strýčků čeká trest. Nikdy jsem ho neviděla, avšak jeho jméno jsem stále dokola slýchala ve zlověstném šušání příbuzných. *Prometheus*. V dávných dobách, kdy se lidstvo ještě třásla a choulilo v jeskyních, se odmítl podrobit Diově vůli a daroval lidem oheň. Z jeho plamenů se zrodila všechna umění a výtvarky civilizace, jež jim Zeus toužil upřít. Prometheus byl za svoji vzpouru uvržen do nejhlubší jámy podsvětí, dokud se pro něj nevymyslí dostatečně mučivý trest. Nyní Zeus oznámil, že nadešla správná chvíle. Ostatní strýčkové se rozběhli do paláce mého otce, až za nimi plnovousy jen vlály, a začali se o překot svěřovat se svými obavami. Tvořili nesourodou společnost: říční bohové se svaly tlustými jako kmeny, pánové moří nasáklí slanou vodou, jimž z vousů viseli krabi, šlachovití stařešinové s tulením masem v zubech. Většina z nich vůbec nebyli moji strýčkové, ale spíš vzdálení prabratranci. Stejně jako můj otec, dědeček a Prometheus patřili k Titánům, živoucím upomínkám války mezi bohy. K těm, kteří se nenechali zničit a neskončili v řetězech, ale se sklonili před Diovy blesky.

Kdysi dávno, na úsvitu věků, existovali pouze Titánové. Pak můj prastrýc Kronos zaslechl věštbu, že jej jednoho dne svrhne jedno z jeho vlastních dětí. Když mu jeho manželka Rheia přivedla na svět prvního potomka, ještě mokré dítě jí vytrhl z náruče a celé je spolkl. Stejně tak spolky i čtyři další novorozeňata, až u pátého nakonec zoufalá Rheia zavinula do peřinky místo dítěte kámen a teprve ten vydala manželovi. Kronos jí sedl na lep a zachráněné děťátko, Dia, odnesl do pohoří Dikti, aby ho tam potají vychovali. Zeus rostl, až vyrostl natolik, že jednoho dne strhl z oblohy blesk a nacpal otcí do chřtánu jedovaté byliny. Ten pak vyzvracel Diovy bratry a sestry, kteří mu do té doby žili v břiše. Stanuli po boku svého bratra a podle majestátního pohoří, na němž si vybudovali trůny, si začali říkat Olympané.

Mezi starými bohy nastal rozkol. Mnozí spojili síly s Kronem, můj otec a dědeček se však přidali na Diovu stranu. Někdo tvrdí, že proto, že Helios vždy nenáviděl Kronovu vychloubavou pýchu, jiní si zase šuškali, že díky svým věšteckým schopnostem vytušil, jak válka dopadne. Nebe pukalo v zápalu boje a bohové si v planoucím vzduchu navzájem drásali maso z kostí. Zemi smáčely proudy vroucí krve obdařené nesmírnou mocí, a kam dopadly, tam z půdy vyrašily vzácné květiny. Nakonec zvítězil Zeus. Ty, kdo se mu postavili, jedním tlesknutím uvrhl do řetězů, zbylé Titány zbavil moci a rozdělil ji mezi své sourozence a děti, jež zplodili. Můj strýc Nereus, kdysi mocný vládce moří, se stal lokajem nového boha Poseidona. Další strýc Proteus přišel o svůj palác a z jeho manželky se staly milostné otrokyně. Odnětí moci a vyhnání z paláců nepostihlo jedině mého otce a dědečka.

Titánové se pohrdavě ušklíbili. Měli snad být za takové zacházení vděční? Každý věděl, že Helios a Okeanos zvrátili průběh války. Správně by je měl Zeus odměnit větší mocí a novými tituly, jenže se bál, protože jejich síla se už teď vyrovnala té jeho. Titánové vzhlíželi k mému otci a čekali, že projeví nesouhlas, že vzplane jeho mocný oheň. Helios se však jen vrátil do svého podzemního paláce, daleko od Diova jasného pohledu.

Uplynula celá staletí. Šrámy země se zacelily a mír stále trval. Zášť bohů je však stejně nesmrtelná jako jejich těla a moji strýčkové se při každé hostině shlukovali kolem mého otce. Líbilo se mi, jak všichni klopí oči, když s ním hovoří, jak pokaždé utichnou a zpozorní, když se otec zavrtí v křesle. Mísy s vínem se vyprazdňovaly a pochodně dohořivaly. Uplynula dlouhá doba, šeptali moji strýčkové. Jsme opět silní. Jen pomysli, co by zmohl tvůj oheň, kdybys mu dal volný průchod. Jsi nejmocnější bůh staré krve, mocnější než Okeanos. Mocnější než samotný Zeus, budeš-li si to přát.

Otec se usmíval. „Bratři,“ odpovídal jim, „co je to za řeči? Není tu snad dostatek vůní a lahůdek pro všechny? Ten Zeus si vede celkem dobře.“

Kdyby ho Zeus slyšel, byl by spokojený. To ovšem na rozdíl ode mě neviděl, co se otci nepokrytě zračilo ve tváři. Ta nevyřčená slova, jež visela ve vzduchu.

Ten Zeus si vede celkem dobře, *prozatím*.

Strýčkové si mnuli ruce a opětovali mu úsměv. Odcházeli shrbení nad svými nadějemi a nedočkavě přemýšleli, co všechno udělají, až svět opět ovládnou Titánové.

To byla první věc, kterou jsem se naučila. Pod hladkým, nenápadným povrchem věcí se skrývá síla, jež hodlá rozervat svět na dvě poloviny.

Teď se strýčkové hrnuli do paláce mého otce, oči vytřeštěné strachem. Tvrdili, že Prometheův náhlý trest znamená, že se Zeus se svými bohy konečně chystá na nás zaútočit. Olympané nikdy nebudou opravdu spokojeni, dokud nás docela nezničí. Měli bychom se Promethea zastat, ne, měli bychom promluvit proti němu, abychom odvrátili Diovy blesky od vlastních hlav.

Ležela jsem na svém obvyklém místě u otcových nohou. Ani jsem nedutala, aby si mě nevšimli a neposlali mě pryč, avšak na prsou jsem cítila drtivou tíhu toho, co může nastat – že znovu vypukne válka. Naše paláce rozmetané blesky. Athéna, bojovná dcera Diova, se nás po boku svého bratra ve zbrani Area vydává lovit svým šedým oštěpem. Nakonec budeme spoutáni a vrženi do žhnoucích jam, z nichž není úniku.

Můj otec v jejich středu promlouval klidným zlatavým hlasem: „Ale bratři, jestliže má Promethea stihnout trest, pak jedině proto, že si jej vysloužil. Nemusíme v tom hned hledat spiknutí.“

Strýčkové si však nepřestávali lámat hlavu. *Trest má proběhnout veřejně. Je to urážka, chtějí nám dát lekci. Pohled'te, jak dopadnou Titánové, kteří neuposlechnou.*

V záři mého otce zasvítíl pronikavý bílý osten. „Bude to potrestání zrádce, nic více. Prometheus se nechal zaslepit pošetilou láskou ke smrtelníkům. Není to žádný vzkaz všem Titánům. Rozumíte?“

Moji strýčkové přikývli. V jejich tvářích se mísilo zklamání s úlevou. *Nepoteče krev, prozatím.*

Potrestání boha bylo nevšedním, hrůzu nahánějícím úkazem a v našem paláci bujely dohady. Promethea není možné zabít, avšak místo smrti mu mohli uchystat celou řadu ďábelských způsobů mučení. Čekají ho nože nebo meče, či snad trhání údů? Rozžhavené bodce nebo ohnivé kolo? Najády si navzájem omdlávaly do klína. Říční bohové zaujíмали afektované pózy, tváře ztemnělé vzrušením. Nemáte tušení, jak moc se bohové děsí bolesti. Nic jim není cizější než bolest, a proto po takové podívané prahnou ze všeho nejvíce.

Stanoveného dne se dveře otcovy přijímací síně rozevřely dokořán. Na stěnách zářily obrovské pochodně vykládané drahokamy a v jejich světle se scházely nymfy a všemožní bohové. Z lesů přitáhly útlé dryády a ze skalisek seběhly kamenné oready. Byla tam má matka se svými sestrami najádami. Vedle mořských nymf bledých jako ryby a jejich prosolených pánů se tlačili říční bohové s rameny širokými jako koňské plece. Dostavili se i největší z Titánů: samozřejmě můj otec a Okeanos, ale také proměňující se Proteus a Nereus, vládce moří, má teta Selene, jež pohání své stříbrné koně po nočním nebi, a čtyři bohové větru s mým ledovým strýcem Boreem v čele. Na tisíc dychtivých očí. Chyběl jedině Zeus a jeho Olympané. Ti našimi podzemními shromážděními pohrdali. Proslýchalo se, že si uspořádali soukromou oslavu mučení vysoko v oblacích.

Trest měla vykonat jedna z Lític, pekelných bohyň pomsty, jež přebývají mezi mrtvými. Má rodina byla na svém obvyklém přednostním místě a já stála v čele onoho početného davu, oči upřené na dveře. Najády a říční bohové za mými zády se pošťuchovali a špitali si. *Pry má místo vlasů hady. Ne, jsou to ocase štírů a z očí jí kape krev.*

Dveře zůstávaly prázdné. A pak najednou v nich stála ona. Její šedý, nelítostný obličej jako by byl vytesán z pohyblivého kamene a na zádech se jí rozevíraly černé perutě, lomené jako

supí křídla. Mezi rty se jí mrskal rozeklaný jazyk. Na hlavě se jí svíjeli hadi, zelení a tenci jako červi, a proplétali se jí mezi vlasy jako živé stuhy.

„Privádím vězně.“

Strop nám vrátil ozvěnu jejího hlasu, chraptivého a pronikavého, jako když lovecký pes štěká na svoji kořist. Vešla do síně. V pravé ruce držela bič, jehož špička tiše šustila o podlahu.

V druhé ruce svírala řetěz a na jeho druhém konci kráčel Prometheus.

Oči měl zavázané tlustým bílým šátkem a bedra mu zakrývaly cáry tuniky. Měl spoutané ruce i nohy, a přece ani jedinkrát neklopýtl. Slyšela jsem, jak jedna z mých tet šeptá, že jeho okovy vyrobil velký bůh kovářů, samotný Hefaistos, takže by je nedokázal rozbít ani Zeus. Lítice se vznesla na svých supích křídlech a zarazila pouta vysoko do stěny. Prometheus v nich zůstal viset za natažené ruce, na nichž přes kůži prosvítaly hrboly kostí. Dokonce i já, která jsem téměř nepoznala nepohodlí, jsem si dokázala živě představit tu bolest.

Otec něco řekne, myslela jsem si. Nebo některý jiný bůh. Určitě mu věnují nějaký projev uznání, laskavé slovo, přece jen jsou jedna rodina. Prometheus však dál visel potichu a sám. Lítice se nenamáhala zbytečnými proslovy. Byla to bohyně mučení a věděla, že násilí mluví samo za sebe. Prásknutí bičem zaburácelo, jako když se ulomí větev z dubu. Prometheova ramena se zachvěla a na boku se mu otevřela rána dlouhá jako má paže. Všichni kolem mě zatajili dech, jako když na rozpálených kamenech zasyčí voda. Lítice opět pozvedla bič.

Prásk. Ze zad mu odpadl krvavý cár. Začala ho bičovat systematicky, každá další rána dopadala hned vedle té předchozí, až se mu křížem krážem odlupovaly dlouhé pásy kůže. Nebylo slyšet nic než práskání bičem a Prometheův přidušený, přerývaný dech. Na krku se mu napínaly šlachy. Někdo mě šťouchl do zad, aby měl lepší výhled.

Bohům se zranění hojí rychle, avšak Lítice dobře věděla, co dělá, a práskala ještě rychleji. Sázela ránu za ránou, až kožený bič nasákl krví. Sice jsem věděla, že bohové mohou krváct, ale nikdy jsem to neviděla. Prometheus patřil k největším z nás a zlaté krůpěje, které z něj kanuly, pokrývaly jeho záda děsivou krásou.

Lítice neúnavně pokračovala. Uběhly celé hodiny, snad i dny. Ani bohové však nezvládnou sledovat bičování celou věčnost. Krev a utrpení je začaly unavovat. Vzpomněli si na své přepychové radosti, na hostiny připravené k jejich potěše, na měkká lehátka s rudými látkami, na něž mohou složit své údy. Jeden po druhém se vytráceli a po poslední ráně bičem se nakonec vydala pryč i Lítice. Po těžké práci si také zasloužila oddat se hodování.

Mému strýci už před nějakou dobou sklouzla páska. Měl zavřené oči a bradu svěšenou na hrudník. Z rozdrásaných zad mu visely zlaté cáry. Od jiných strýčků jsem slyšela, že mu Zeus dal šanci prosit jej na kolenou za mírnější trest. Prometheus odmítl.

Zůstala jsem v síni jako poslední. Vzduch byl prosycen vůní ichoru, těžkou jako med. Po nohou mu stále stékaly pramínky rozžhavené krve. Zastavilo se mi srdce. Ví, že tam jsem? Opatrně jsem udělala krok k němu. Při nádechu a výdechu mu tiše chrčelo v prsou.

„Promethee?“ V rozlehlé síni zněl můj hlas tence.

Zvedl hlavu. Měl hezké oči – velké, tmavé a lemované dlouhými řasami. Tváře měl hladké a bez vousů, a přece z něj číselo něco, co bylo stejně staré jako můj dědeček.

„Mohla bych ti přinést nektar,“ nabídla jsem se.

Spočinul na mně pohledem. „Byl bych ti vděčný,“ řekl. Jeho hlas byl zvučný jako staré dřevo.

Slyšela jsem ho poprvé, Prometheus totiž po celou dobu trýznění ani jednou nevykřikl.

Otočila jsem se. Se zrychleným dechem jsem prošla chodbami do hodovní síně plné rozesmátých bohů. Na jejím opačném konci si Lítice připíjela objemnou číši s vyrytou tváří šklebící se Gorgony. Sice nikomu nezakázala s Prometheem mluvit, ale na tom nesešlo, protože trestání bylo jejím řemeslem. Představila jsem si, jak její pekelný hlas skučí mé jméno. Jak mi na zápěstích chřestí pouta a vzduchem se ke mně blíží bič. Dál má představitel nedosáhla. Nikdy jsem nepocítila ránu. Nevěděla jsem, jakou barvu má moje krev.

Tolik jsem se třásla, že jsem musela pohár držet oběma rukama. Co řeknu, když mě někdo zastaví? Chodby, jimiž jsem kráčela nazpět, však byly úplně tiché.

Ve velké síni tiše čekal Prometheus v řetězech. Oči už měl zase zavřené a rány se mu ve světle pochodně leskly. Zaváhala jsem.

„Já nespím,“ ujistil mě. „Zvedneš mi ten pohár k ústům?“

Začervenala jsem se. Mělo mě napadnout, že sám si ho nepřidrží. Přistoupila jsem k němu tak blízko, že jsem cítila, jak mu z ramenou sálá teplo. Země byla vlhká jeho krví. Zvedla jsem mu pohár ke rtům a dala mu napít. Pozorovala jsem drobné pohyby jeho hrdla. Měl nádhernou pleť barvy leštěného ořechového dřeva. Voněla po zeleném mechu smáčeném deštěm.

„Jsi Heliova dcera, že?“ zeptal se mě, když se napil a já o krok ustoupila.

„Ano.“ Ta otázka mě zabořila. Kdybych byla svému otci řádnou dcerou, nemusel by se ptát. Byla bych dokonalá a zářila bych krásou pramenící přímo z otcova zdroje.

„Děkuji ti, že jsi ke mně tak laskavá.“

Nevěděla jsem, jestli jsem laskavá. Případalo mi, že nevím vůbec nic. Mluvil opatrně, téměř váhavě, a přitom se předtím dopustil tak nestoudné zrady. Má mysl se s tím rozporem nedokázala smířit. *Odvážný čin není totéž co odvážné vystupování.*

„Máš hlad?“ zeptala jsem se. „Můžu ti přinést něco k jídlu.“

„Nemyslím si, že ještě někdy pocítím hlad.“

Nemluvila z něj sebelítost, jak by tomu mohlo být u smrtelníka. My bohové jíme ze stejného důvodu, jako spíme, a sice ne z nutnosti, ale protože to patří k největším rozkoším v životě. Budeme-li dostatečně silní, můžeme se jednoho dne rozhodnout, že přestaneme svůj žaludek poslouchat. Nepochybovala jsem o tom, že Prometheus takovou silou vůle vládne. Za dobu strávenou u nohou svého otce jsem se naučila vycítit moc. Z některých strýčků jsem jí cítila méně než z křesel, v nichž seděli, zato dědeček Okeanos vydával silný pach hustého říčního bahna a otec voněl po spalujícím žáru ohně, do kterého právě přiložili. Prometheova vůně zeleného mechu se linula celou síní.

Sklopila jsem oči k prázdné číši a sbírala odvahu.

„Pomohl jsi lidem,“ řekla jsem. „Proto tě trestají.“

„Ano.“

„Pověz mi, jací jsou smrtelníci?“

Byla to dětinská otázka, on však jen vážně přikývl. „Na to není jednoduchá odpověď. Každý z nich je jiný. To jediné, co mají společného, je smrt. Znáš to slovo?“

„Znám,“ odpověděla jsem. „Ale nevím, co znamená.“

„To neví žádný bůh. Těla smrtelníků se časem rozpadnou a splynou se zemí. Jejich duše se změní v chladný dým a odletí do podsvětí. Tam nic nejedí ani nepijí a necítí žádné teplo.

Všechno, po čem sáhnou, jim vyklouzne ze sevření.“

Zamrazilo mě. „Jak to snášejí?“

„Jak nejlépe dovedou.“

Pochodně už dohořivaly a stíny na nás dorážely jako temná voda. „Je pravda, že jsi odmítl prosit o odpuštění? A že tě nepřistihli, nebo ses ke svému činu Diovi sám přiznal?“

„Ano.“

„Proč?“

Upřeně mi hleděl do očí. „Snad mi to povíš ty. Proč by bůh dělal něco takového?“

Na to jsem neměla odpověď. Přivolávat na sebe boží trest mi připadalo jako šílenství, jenže to jsem před ním nemohla vyslovit, ne když jsem stála v jeho krvi.

„Všichni bohové nemusejí být stejní,“ dodal.

Netuším, co bych na to byla odpověděla. Chodbou se k nám doneslo vzdálené volání.

„Měla bys už jít. Allekto mě nerada nechává dlouho samotného. Krutost v ní raší jako býlí a každým okamžikem bude potřebovat znovu ztrestat kosou.“

Byla to od něj zvláštní volba slov, vždyť trest čekal naopak jeho. Přesto se mi ta věta líbila, připadala mi jako tajemství. Něco, co se podobá kameni, avšak ukrývá v sobě semínko.

„Půjdu tedy,“ řekla jsem. „Budeš... v pořádku?“

„Snad,“ odpověděl. „Jak se jmenuješ?“

„Kirke.“

Maličko se usmál? Možná jsem si jen lichotila. To, co jsem provedla, mě celou rozechvívalo. Ničeho závažnějšího jsem se nikdy nedopustila. Otočila jsem se a odešla obsidiánovými chodbami pryč. V hodovní síni bohové stále pili, veselili se a hověli si jeden druhému v klíně. Pozorovala jsem je. Čekala jsem, že se někdo zmíní o mé nepřítomnosti, avšak nikdo to neudělal, protože si jí nikdo nevšiml. Proč by také měli? Nebyla jsem o nic důležitější než kámen. Jedna malá nymfa mezi tisíci dalšími.

Sílil ve mně divný pocit. Zvláštní hučení v prsou, jako když se při oblevě probouzejí včely. Vstoupila jsem do otcovy pokladnice plné třpytivých klenotů: zlatých číší ve tvaru býčí hlavy, náhrdelníků z lazuritu a jantaru, stříbrných trojnožek a mís z křemene s uchy klenutými jako labutí šíje. Ze všeho nejraději jsem měla dýku se slonovinovou rukojetí opracovanou do tvaru hlavy lvice. Mému otci ji věnoval jeden král v naději, že si tak získá jeho přízeň.

„A získal?“ zeptal jsem se jednou otce.

„Ne,“ odvětil.

Dýku jsem si odnesla. V mé komnatě se bronzová čepel blyštěla ve světle svíčky a lvice cenila zuby. Pod ní byla má dlaň, měkká a hladká. Nikdy se na ní neměla objevit jizva ani hnisající rána. Nikdy se na ní nepodepíše stárnutí. Uvědomila jsem si, že se nebojím bolesti, která mě čeká. Děsilo mě něco jiného, a to že mě dýka vůbec neporeže. Že mou dlaní projde, jako by zajela do oblaku dýmu.

Nic takového se nestalo. Kůže se mi pod tlakem ostří ihned rozestoupila a z rány vyšlehla stříbřitá bolest, horká jako úder blesku. Krev jsem měla rudou, na rozdíl od svého strýce jsem totiž nevládla velkou mocí. Krvácela jsem dlouho, ale nakonec se rána začala sama od sebe zacelovat. Seděla jsem a pozorovala ji a během toho jsem v sobě postřehla novou myšlenku. Stydím se ji vyslovit, jak je prostá, jako když si malé dítě poprvé uvědomí, že jeho ruka patří k němu. Právě to jsem ale tehdy byla – dítě.

Má myšlenka byla takováto: za svůj život jsem poznala jen temnotu a hlubiny, avšak já sama jsem nebyla jejich součástí. Byla jsem tvor, který v nich žije.